

ท่านทองอินท์ได้รับอุปถัมภ์บำรุงจากเจ้าพระยานครราชสีมา (ปิ่น)
ทอดออกมา เพราะฉะนั้น ท่านทองอินท์จึงมีฐานะเป็นบุตรบุญธรรมของ
เจ้าพระยานครราชสีมา (ปิ่น)

บั้นปลายของท่านทองอินท์ เข้าใจว่าจะเป็นปีชวด พ.ศ. ๒๓๒๓
ดังปรากฏในประวัติตั้งเขปของเจ้าพระยานครราชสีมา (ปิ่น) และยัง
มีเค้าความในอักษรถาวรของท่าน ทูลกระยาสุวิพัฒนรคนราช โกษา
(ทัต บุนนาค) ใน พ.ศ. ๒๓๗๗ ช่วยสนับสนุนอีกแห่งหนึ่งด้วย

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงภายในจนประคองฐานพระบรมราชวงศ์
ใหม่ ชั่วประวัติของตนของท่านทองอินท์ จึงมีตนวัดบ้นไปบ้าง
ท่านทองอินท์ได้รับราชการในเมืองนครราชสีมาจนมีตำแหน่งเป็นผู้รักษา
เมือง เมื่อชนคนรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ท่านมีบรรดาศักดิ์สูงสุดเป็นเจ้าพระยาตำแหน่ง
สงครามรามภักดี อภัยพิริยบรากรมพาหุ เจ้าพระยานครราชสีมา
ผู้สำเร็จราชการเมืองนครราชสีมา ซึ่งเป็นเมืองใหญ่รักษาความ
สำคัญทางภาคอีสานมาแต่โบราณกาล

เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ นครราชสีมา) ได้ทำการ
สมรสกับท่านผู้หญิงทับทิม ธิดาพระยาสุริยเดช (ทัตน์ ราชณัฐ)

ผู้บุตรเจ้าพระยานครราชสีมา (ปั่น) ภายหลังท่านผู้หญิงกับทมิถถึง
 อนิจกรรมลง เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ฌราชสีมา) ได้
 ทำการสมรสกับท่านผู้หญิงขุนาค น้องสาวเจ้าพระยาบดินทรเดชา
 (ถึงที่ คันต์กุดสังห์) อีกครั้งหนึ่ง มีบุตรชายได้เป็นเจ้าเมือง
 นครราชสีมาในรัชกาลที่ ๔ คือพระยานครราชสีมา (เมฆ ฌราชสีมา)
 หนึ่ง ในบวออก พ.ศ. ๒๓๖๗ หนึ่งเป็นบิดาแห่งรัชกาลพระบาท
 สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว หนึ่งขุนแพ่ง เมืองบักกงไชย (ซึ่งเป็น
 เมืองที่เจ้าพระยานครราชสีมา (ปั่น) ขอพระบรมราชานุญาตตั้งขึ้น
 และเป็นเมืองขึ้นแก่นครราชสีมา) เป็นข้าราชการเก่าถูกจับมาแต่
 เวียงจันทร์ครั้งเจ้าพระยานครราชสีมา (ปั่น) ไม่สมัครรับราชการอยู่ที่
 เมืองบักกงไชย เพราะมีเรื่องขัดแย้งไม่ถูกกับพระยาวงศาอัครราชและ
 หลวงปลัดกรมการเมืองบักกงไชย ขอย้ายมารับราชการในเมือง
 นครราชสีมา เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ฌราชสีมา) ให้
 ดาบดวนตามระเบียบ ได้ความว่า กรมการเมืองบักกงไชยไม่ขัดข้อง
 หนึ่งเห็นขุนแพ่ง เมื่อขุนแพ่งไม่สมัครจะอยู่เมืองบักกงไชย ก็
 ตามแต่ใจขุนแพ่ง ดังนั้นเจ้าพระยานครราชสีมาจึงแต่งตั้งขุนแพ่งเป็น
 หลวงเพชรสงคราม ให้คุมสมัครพรรคพวกทำราชการอยู่ณเมือง
 นครราชสีมา

การนำเรื่องราวขุนแพ่งที่เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ณ
 ราชสีมา) แต่งตั้งเป็นหลวงเพชรสงคราม มาเล่าไว้ในหนังสือ เพื่อ
 ช่วยเป็นข้อสังเกตว่า ถ้าแม่ขุนแพ่งมิได้มีจิตใจกับกรมการเมือง
 บักขงไชย เป็นแต่แต่รังก่อให้เรื่องราวขัดแย้งสำหรับทำข่าวว่าแตกร้าง
 กันจริงแล้ว ก็น่าสงสัยว่าเรื่องขุนแพ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในแผนการของ
 เจ้าอนุวงศ์ผู้ครองเวียงจันทร์ ซึ่งคิดการกบฏอุบายให้ขุนแพ่งหาทางเข้า
 มาอยู่เป็นได้ศึกในเมืองนครราชสีมาไว้ก่อน (ครั้นขุนแพ่งเป็นหลวง
 เพชรสงครามอยู่ในเมืองนครราชสีมาได้ ๒ ปี พอเจ้าอนุวงศ์ยก
 กองทัพมา พระยาวงศาธิราชและกรมการเมืองบักขงไชย รีบไป
 รับกองทัพเจ้าอนุวงศ์ที่ท่าพระ พามาเข้าเมืองนครราชสีมา ฝ่ายหลวง
 เพชรสงครามก็เข้าร่วมในกองทัพเจ้าอนุวงศ์ แล้วช่วยกันนำกองทัพ
 เวียงจันทร์ ได้กวาดครอบครัวและจุดเผาบ้านเรือนแขวง นครราชสีมา
 พยายามต้อนรับพาไปเวียงจันทร์)

อีกประการหนึ่ง การที่เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ณ
 ราชสีมา) แต่งตั้งขุนแพ่งเป็นหลวงเพชรสงคราม ตั้งแต่ปีออก พ.ศ.
 ๒๓๖๗ อันเป็นปีแรกในรัชกาลที่ ๓ นั้น ย่อมเป็นหลักฐานแสดงว่า
 พอเริ่มต้นรัชกาลที่ ๓ เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ณ ราชสีมา)
 ได้เป็นผู้นำราชการเมืองนครราชสีมาอยู่แล้ว

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๕ พระยาไกรสงครามเจ้าเมืองซุซัน
 วิวาทกับหลวงปลัดน้องชาย จนเกิดรบพุ่งกันเป็นชาวเอกรีก ความ
 ทราบถึงกรุงเทพมหานคร มีพระบรมราชโองการให้เจ้าพระยานคร
 ราชดำริ พร้อมด้วยกรมการผู้ใหญ่ยกกำลังไปปราบปรามจัดแจง
 เมืองซุซันให้สงบโดยด่วน เจ้าพระยานครราชดำริและพระยาปลัดยก
 กำลังไปตาม พระบรมราชโองการ มอบให้ พระยาอภัยภูธรและ
 กรมการพอสัมควรอุรักษามืองนครราชดำริ

เรื่องพระยาไกรสงครามรบกับน้องชาย นั้นจะเป็นอีกกถาหนึ่ง
 ของเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทร์ เพื่อต้องการให้เจ้าพระยานครราชดำริและ
 กรมการผู้ใหญ่ ยกกำลังออกไปจากเมืองนครราชดำริ ทั้งช่องโหว่
 ใด ให้เจ้าอนุวงศ์เดินทัพเข้าเมืองนครราชดำริโดยง่าย มีหลักฐาน
 บรากรูว่า พระยาไกรสงครามเป็นฝักใฝ่เข้ากับเจ้าอนุวงศ์เวียงจันทร์ ๆ
 ออกหนุนกำลังไว้มาก

เมื่อเจ้าพระยานครราชดำริและพระยาปลัด ยกกำลังพอสัมควร
 มุ่งไปยังเมืองซุซัน เพื่อยุติการรบระหว่างพระยาไกรสงครามกับ
 หลวงปลัดน้อง กลายเป็นตบชั่งทำการรบกับพระยาไกรสงคราม
 เพราะพระยาไกรสงครามระดมพลเป็นกองทัพใหญ่ สามารถต่อสู้กอง
 กำลังของเจ้าพระยานครราชดำริได้เต็มที่ ขณะที่ยังรบติดพันกันอยู่
 นั้น เจ้าอนุวงศ์เวียงจันทร์ยกกองทัพมายังนครราชดำรินวันอาทิตย์

เดือน ๓ แรม ๗ ค่ำ เมื่อชาวเจ้านองศ์เข้ายึดนครราชดีมาทราบไป
ถึงเจ้าพระยานครราชดีมา ๆ จึงให้พระยาปลัดศรีปลัดเข้ามาฟังทั้นคร
ราชดีมาก่อน พระยาปลัดมาถึงนครราชดีมาณวันศุกร์เดือน ๔ แรม
๔ ค่ำ แดรงทำอ้อนน้อมเข้าหาเจ้านองศ์ ๆ บอกว่าครอบครัวชาว
นครราชดีมายกไปเวียงจันทร์หมดแล้ว ให้พระยาปลัดศรีปลัดไปอยู่
เวียงจันทร์เถิด พระยาปลัดก็ตาออกเดินทางตามไปทนครวัดบางกลุ่มที่
ตำบลปราสาท ห่างจากเมืองนครราชดีมาทางเดินเท้าวันหนึ่ง ฝ่าย
กรมการคนอื่น ๆ มีพระยายกกระบัตรเป็นต้น ซึ่งคุมครัวตั้งอยู่ณบ้าน
ดุมเขา ทราบข่าวว่าพระยาปลัดศรีปลัดตามออกไป และตั้งอยู่ณบ้านปราสาท
ก็รีบพากันมาหาพระยาปลัด ปรึกษาคถงพร้อม ใจกันจะสู้กองทัพ
เจ้านองศ์ จึงรวบรวมกำลังครอบครัวชาวนครราชดีมาได้เกือบ
ทั้งหมดรวมหมื่นคน ยกมาตั้งอยู่ทบ้านลำริดแขวงเมืองพิมาย เตรียม
การต่อสู้กองทัพเจ้านองศ์เต็มที่ ครั้นเจ้านองศ์ทราบข่าว ก็แต่งให้
กองทัพไปปราบครั้งแรกณวันอังคารเดือน ๔ แรม ๘ ค่ำ แต่ถูก
หน่วยต่อต้านของพระยาปลัดศรีปลัดแตกกลับมา แล้วพระยาปลัดศรีปลัด
ให้คนถือหนังสือไปแจ้งแก่เจ้าพระยานครราชดีมา เพื่อขอให้เจ้าพระยา
นครราชดีมาก่อนกำลังจากเมืองชุน รับมาช่วยต่อสู้กองทัพเจ้านองศ์
แต่เจ้าพระยานครราชดีมาเวณาน กำลังรบติดพันอยู่กับกองทัพ
พระยาไกรสงคราม ๆ มีกำลังมากกว่าตั้งสองเท่า เจ้าพระยานคร

ราชดำเห็นจะปราบทัพพระยาไกรสงครามไม่ลง จำเป็นต้องถอย
เพื่อตั้งวงกำตังมิให้ยื้อยบ และถอยก็คองอาศัยเส้นทางมุ่งตรง
ไปยังเมืองเด็ยมราบ จะถอยมาทางนครราชดำหาได้ไม่ เพราะ
กองทัพพระยาไกรสงครามตั้งระกักทางอยู่ พยายามถอยเลื่อนไปถึง
เมืองส่วยจิต แล้วต่อไปยังเมืองปราจีนบุรี ไม่สามารถจะตีแหวก
มาช่วยพระยาปลัดได้

ฝ่ายเจ้าอนุวงศ์ เร่งแต่งกองทัพให้เจ้าตั้งศีลสาร ผู้บุตร คุมไป
ปราบพระยาปลัดในวันพุธเดือน ๔ แรม ๕ ค่ำอีกครั้งหนึ่ง แต่ถูก
กองทัพพระยาปลัดตีแตกยับเยิน พระยาปลัดคุมขยชนะครั้งที่ ๒ แล้ว
ยกทัพเดือนเข้ามาตั้งที่บ้านเปลาะปัดอ ห่างเมืองนครราชดำเพียง
ทางเดินเขาชวตียง เป็นเหตุให้กองทัพเจ้าอนุวงศ์ครนความอยู่มาก
ฝ่ายขุนพลซึ่งคุมกำตังตั้งอยู่อกคานหนึ่ง ได้แต่งหนังสือส่งเข้าไปในค่าย
เจ้าอนุวงศ์ ขู่ว่าทัพพวกเวียงจันทร์ให้ตกใจเป็นใจความว่า เจ้าอนุวงศ์
มีพลชวตียงมากกว่านครราชสีมา บัดนี้กองทัพเมืองเขียงใหม่ยกไป
กวาดครัวเมืองเวียงจันทร์หมดสิ้นแล้ว เขาใจว่าคำขู่นี้เป็น
เหตุให้กองทัพเวียงจันทร์ ในเมืองนครราชดำเกิดระส่ำระสายยิ่งขึ้นอีก
และข่าวกองทัพหลวงยกจากกรุงเทพฯ ใกล้เคียงนครราชดำอีกกระแ่
หนึ่ง ที่เป็นเหตุให้กองทัพเจ้าอนุวงศ์ระส่ำระสายยิ่งกว่า เพราะ
กลัวจะตองตกในทัพล้อม พอถึงวันจันทร์เดือน ๔ แรม ๑๔ ค่ำ กองทัพ

เจ้าอนุวงศ์ก็รีบถอนตัวหนีไปจากนครราชสีมา ทั้งชาวของข้างน้ำใต้
เป็นอันมาก เมื่อกองทัพเจ้าอนุวงศ์ถอยหนีไปแล้ว พระยาไกรสงคราม
รับปากกองทัพของตนนั้นตามไปด้วย ได้ความต่อมาว่า เจ้านคร
จำปาศักดิ์ให้ฆ่าพระยาไกรสงครามเสีย เห็นจะเป็นเพราะความผิดที่
ไม่สามารถตามจับเจ้าพระยานครราชสีมา ให้ได้ตามคำสั่งยิ่งกว่า
อย่างอื่น

ฝ่ายพระยาปลัด รับรวบรวมครัวชาวนครราชสีมา ยกกลับเข้า
อยู่ในเมืองนครราชสีมาได้เป็นอันมาก เว้นแต่ครัวชาวเมืองบักขงไชย
ที่พระยาวงศ์อัครราชภักดีพาไปเคียงจันทร์เสียก่อน

รุ่งขึ้นบกุน พ.ศ. ๒๓๗๐ กองทัพหลวงกรมพระราชวังบวรยก
จากตำบลหนองบัวไปตั้งเมืองนครราชสีมาณวันพฤหัสบดีเดือน ๕ ขึ้น
๕ ค่ำ ต่อมาเจ้าพระยานครราชสีมาไปเฝ้ากรมพระราชวังบวรที่นคร
ราชสีมา จึงมีพระบัญชาให้เจ้าพระยานครราชสีมายกไปคุมทัพเมือง
สุรินทร์และเมืองสังขะ เสด็จไปบรรจบทัพพระยาราชสุภาวดี (สิงห์
สิงหนั่น) แม่ทัพใหญ่ ดำรงราชการทางเมืองดาวเมืองเขมรฝ่าย
ตะวันออก เพื่อบรรดาม้าเมืองจำปาศักดิ์ เสร็จแล้วจึงไปตั้งทัพหลวง
ที่เมืองเวียงจันทร์ โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยานครราชสีมายกทัพออก

จากนครราชสีมาแคว้นองครเตอน ๒ ๕ ๖ คำ ส่วนที่พิสดวงกรม
พระราชวังบวร ยกจากนครราชสีมาณวันเสาร์เดือน ๒ ๕ ๖ คำ

เจ้าพระยานครราชสีมาเดินทางไปที่ทางเมืองสกลนคร ถึงเขาพินา
แดนเมืองไทรบุรี พบกองหอดวงเพชรสงครามและครัวชาวเมือง
บักกงไชยบางส่วน ซึ่งแตกทัพหอดวงหมดมา จึงให้กองทัพกวาดจับ
ไว้ทั้งหมด แบ่งกำลังควบคุมตั้งกลบมากอนหนวยหนึ่ง ครั้นเดินทาง
ต่อไปก็พบกับพระยาองค์ราช เจ้าเมืองบักกงไชย ผู้ทรยศ ซึ่ง
แตกทัพหอดวงณตำบลห้วยหอดวง ก็ให้กองทัพกวาดจับได้อีก แล้วรับ
เดินทางไปถึงเวียงจันทร์เข้าเฝ้ากรมพระราชวังบวร มีพระราชบัญชา
โปรดให้เจ้าพระยานครราชสีมา รับครัวชาวเมืองบักกงไชยคนมาไว้
เมืองบักกงไชยตามเดิม

เมื่อเสร็จราชการปราบกบฏครั้งนั้นแล้ว เจ้าพระยานครราชสีมา
ต้องเป็นระช่อมแซมบ้านเมืองที่กองทัพเจ้าอนุวงศ์ทำลาย ให้คงคืนดี
๕ ๕ และช่วยให้ราษฎรตั้งหนาท่ามาหากินเป็นปรกติดังแต่ก่อน เพื่อ
เก็บรวบรวมรายได้ขึ้นเป็นผลประโยชน์ของแผ่นดิน ดังมายังกรุงเทพ
มหานครดังที่เคยปฏิบัติมา

การทำนาร่องเจ้าอนุวงศ์ยदनครราชสีมา และเจ้าพระยานคร
ราชสีมารับพระราชบัญชาเดินทางไปที่ร่วมงานปราบเวียงจันทร์ จนได้

ชาวเมืองบักซงไซที่ถูกพระยาองค์การราช และหลวงเพชรสงคราม
กวาดต้อนไปนั้นกลับคืนมาอย่างยี่ดยาวนี้ เพื่อจะใช้ชีวิตความที่แต่งตั้งไว้
ผิดพลาดในพระราชพงศาวดารรัชกาลที่ ๓ หน้า ๕๑ ซึ่งกล่าวไว้ว่า เจ้า
พระยานครราชสีมา (ทองอินทร์ นรราชสีมา) มิได้ไปราชการในการ
ปราบเวียงจันทร์ด้วย อันเป็นการวิธาทอนเกียรติคุณของเจ้าพระยานคร
ราชสีมาโดยผิดหลักฐานความจริงมาก

ต่อมาปลายปีมะเด็ง พ.ศ. ๒๓๗๖ เขมรส่งใหญ่พยายาม
กวาดล้างอำนาจญวนที่ครอบงำเขมรอยู่ แต่กำลังของเขมรไม่เพียงพอ
จึงขอความช่วยเหลือจากไทย ไทยเห็นว่าเขมรเป็นประเทศที่อยู่ใน
ความคุ้มครองหนุนบำรุงของไทยมาช้านาน จึงควรช่วยเหลือเขมรให้
หลุดพ้นจากแอกญวน เพื่อเขมรจะได้คืนสู่ปรกติสุขดังแต่ก่อน พระบาท
สมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาบดินทรเดชา
(สงห์ สิงหนั่น) เป็นแม่ทัพใหญ่ผู้สำเร็จราชการฯ ให้เจ้าพระยา
นครราชสีมาช่วยระดมระเบียงทัพโดยด่วน และระดมพลเตรียมคุมเชิง
ทางภาคอีสานด้วย เจ้าพระยานครราชสีมาจึงรวบรวมไพร่พลยก
ไปตั้งพำนักที่เมืองนางรอง พร้อมกันนั้นได้เกณฑ์ชาวเมืองให้
เร่งทำนาข้าว ตลอดจนให้ตั้งชาวรวบรวมไว้ตั้งแต่ปลายปีมะเด็ง พ.ศ.
๒๓๗๖ ตลอดมา

รุ่งชนบมะเมย พ.ศ. ๒๓๗๑ มีช้างพดายคำเชือกหนึ่งผดออก
 กลายเป็นช้างเผือกตลอดตัว เว้นแต่หางยังคงดำอยู่ตามเดิม ความ
 ทราบถึงเจ้าพระยานครราชสีมาซึ่งยังคงกองบัญชาการอยู่ที่เมืองนางรอง
 ท่านจึงให้กรมการเมืองนครราชสีมา รับทำใบบอกกราบบังคมทูล
 พระกรุณา จักการนำตั้งช้างพดายเผือกหางดำนั้นเข้ามากรุงเทพฯ
 ไปรดเกล้าฯ ให้ตั้งโหรชระวางเป็นพระหามงคตนาคินทร์ อินทร
 โยธาวรรณ พรพนธ์สังขตารเศวต กมเจศร์รังษฤทธิ อิศวรวิงษ์
 จักรกฤษณราชรังษิน มหันตมหาดมณาคุณ วิบุตยดิถีษณเดศีฟ้า

พ.ศ. ๒๓๘๐ ไปรดเกล้าฯ ให้เตรียมสร้างเมืองพัทลุง เพื่อ
 ความมั่นคงแข็งแรงยิ่งขึ้น เจ้าพระยานครราชสีมาได้จัดตั้งชาวนคร
 ราชสีมา ๒๐๐๐ คน ไปปฏิบัติงานนั้นด้วย

พ.ศ. ๒๓๘๒ นครราชสีมาขาดเด้า ๑๕๐๐ คัน และไม้ซีก
 ๕๕๐๐ แผ่น ไปช่วยราชการที่พัทลุง แต่ในคราวนั้น เจ้าพระยา
 บดินทรเดชาแม่ทัพใหญ่ผู้สำเร็จราชการ เดินทางเข้ามาเฝ้าทูลละออง
 รุกข์พระบาท กราบบังคมทูลพระกรุณาขอราชการณกรุงเทพฯฯ ยัง
 มิได้กลับออกไปเมืองพัทลุง ฝ่ายเจ้าองค์อ้อม ซึ่งทรงพระกรุณา
 ไปรดเกล้าฯ ให้เป็นเจ้าเมืองพัทลุง แทนพระยาอภัยภูเบศร์
 เจ้าเมืองเก่าถึงขอตั้งญกรม กิจการกบฏเอาใจฝักใฝ่ไปเข้าข้างญวน
 เพราะหลงดินตม ได้จับกุมกรมการเมืองพัทลุงหลายคน รวมทั้ง

พระราชานุญาต น้อยชายเจ้าพระยานครราชสีมาด้วย และกวาดต้อน
 ครอบครัวยกไป ส่วนภรรยาพระราชานุญาตและหลวงภักดีนุสิตบุตร
 เจ้าพระยานครราชสีมา หนีรอด หากถูกพวกกบฏจับไปไม่ ความทราบ
 ถึงกรุงเทพมหานคร มีพระบรมราชโองการให้เจ้าพระยาบดินทรเดชา
 รับออกไปควบคุมสถานการณ์ และเร่งมีข้อความการช่วยเซมรให้
 เซมแข็งยังชน พร้อมทั้งเกณฑ์กำลังจากบางเมืองยกไปช่วย โดยด่วน
 รุ่งชน พ.ศ. ๒๓๘๓ เจ้าพระยานครราชสีมาจัดให้พระยภักดีนุสิต
 พระมหาดไทยเป็นต้น คุมพล ๒๐๐๐ มีอาวุธพร้อม ยกตั้งหน้าไป
 เมืองพิศมของก่อน แล้วเจ้าพระยานครราชสีมา พระภักดีนุสิต
 ผู้บุตร พร้อมทั้งบุตรหลาน และพระพดกรมการ คุมพล ๓๕๐๐
 เป็นกองกลาง ให้พระนรินทร์บริรักษ์ พระมหาดินรงค์ (พดาย)
 ทวดของ พ.ต. หลวงรามฤทธิรงค์ (ราม ม.ว. นครราชสีมา) คุมกำลัง
 กองนอกจำนวน ๑๑๕๐ เป็นกองหลัง ยกไปช่วยราชการที่พิศมของ
 ได้ช่วยปฏิบัติการรบขับเคี่ยวต่อมาจนถึง พ.ศ. ๒๓๘๖ เจ้าพระยา
 นครราชสีมาไม่สบาย อาการมีแต่ทรนกับทรุด ต้องเดินทางกลับจาก
 เมืองพิศมของ มาพักรักษาตัวที่นครราชสีมา รุ่งชน พ.ศ. ๒๓๘๗
 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้มีพระราช

กระแสดำรงอากรบ่อของเจ้าพระยามนครราชธานี และแด่คงพระ
มหากรุณาเป็นห้อง ด้วยทรงพระราชวิตกกังการรักษาพยาบาล แต่
อากรบ่อยังทรงอยู่ตอตกมา ในบัดนี้ เจ้าพระยามนครราชธานีให้นำ
ช่างพลายบาน สูง ๕ ศอก ๑ คืบ ๒ นิ้ว ช่างพลายเยื่อ สูง ๕ ศอก
๕ นิ้ว และช่างพลายแถม (เป็นช่างดำมัญ) รวม ๓ เชือกเข้ามา
ซ่อมเกล้า ๆ ถวายในใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทครั้งหนึ่ง

รุ่งขึ้นคืนนี้ พ.ศ. ๒๓๘๘ ให้ช่างพลายอเทวนรูปงาม สูง
๖ ศอก และพลายด้ารูป่านกลาง สูง ๕ ศอก ๑ คืบ ๖ นิ้ว เข้า
มาซ่อมเกล้า ๆ ถวายอีกครั้งหนึ่ง พอลงวันที่ ๑๑ กันยายนศกนั้น
เจ้าพระยามนครราชธานี (ทองอินท์ ผนวราชธานี) ถัดถึงอัญกรรมด้วย
อากรดังข

ชีวิตของท่านเจ้าพระยามนครราชธานี ต้องขบเคี้ยวต่อการรบใหญ่
ถึง ๒ ครั้ง เฉพาะในครั้งที่ ๒ ยังได้พบบุตรหลานเข้าปฏิบัติในการ
รบอีกด้วย ฉะนั้น ท่านจึงสมควรได้รับยกย่องสรรเสริญว่าเป็นผู้ดำรง
ดุกฤตกรรมอย่างแท้จริง

บุตรหลานของท่านได้รับราชการเป็นเจ้าเมือง เป็นกรมการ ทง
ในเมืองนครราชธานีและเมืองอื่น ๆ มากด้วยกัน ชนบุตรที่เป็น
เจ้าเมืองนครราชธานีได้แก่พระยามนครราชธานี (เมฆ ผนวราชธานี) ที่
เป็นผู้รักษากรุง (กรุงเก่า) ได้แก่พระยาไชยวิชิตสิทธิศาตรา (ชำ

ด้วยเสด็จมาแต่ท่านเจ้าพระยาอนุรักษราชธำมา (บั้น) และท่านเจ้าพระยา
อนุรักษราชธำมา (ทองอินท์) ว่า อนุรักษธำมา เป็นการรวบรวมเครื่องเสด็จ
เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียว เพื่อรวมกันเทอดทูนเกียรติคุณของบรรพบุรุษ
และเจริญรอยตามด้วยคุณธรรมสุจริตเข้มแข็ง ให้ยั่งยืนตลอดกาลนาน
ดังปรากฏรูปถ่ายพระราชหัตถเลขาพระราชทานนามเสด็จ อนุรักษธำมา
ต่อจากนี้ไป.

ปรีดา ศรีชิตถาวร

๑๕ มกราคม ๒๔๕๖

สำนักหอสมุด

ลำดับสกุล ผนราชด้ามา

สกุล ผนราชด้ามา ชั้น ๑

๑ เจ้าพระยานครราชด้ามา (บั้น ผนราชด้ามา) เป็นญาติกับพระยาพิชัยดาบหัก (ทองดี ต้นสกุลวิชัยทัตตะศรีธรรมากร พิชัยกุล ฯลฯ)

สกุล ผนราชด้ามา ชั้น ๒

๑ บุตรเจ้าพระยานครราชด้ามา (บั้น ผนราชด้ามา) เกิดแต่ท่านผู้หญิงเดิม คือ

๑. พระยาภักดีสงคราม เจ้าเมืองนางรอง

๒. พระยานครราชด้ามา (เที่ยง ผนราชด้ามา)

๓. พระยาศรีวิเศษ (ทัศน์ รายนสงข)

บุตรบุญธรรมประสูติแต่เจ้าหญิงยอน ราชธิดาพระเจ้านครศรีธรรมราช ซึ่งเดิมได้เจ้าตากดิน มหาราช พระราชทานแก่เจ้าพระยานครราชด้ามา (บั้น ผนราชด้ามา) คือ

๔. เจ้าพระยานครราชด้ามา (ทองอินท์ ผนราชด้ามา)

บุตรที่เกิดแต่คุณภริยา คือ

๕. พระราชานุชิต

พ.ศ. ๒๕๖๓ (๒๕๖๓) ๒.๖.

ขอให้นำมาสืบค้นแก่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว (องค์อัครราชูปถัมภ์) พระบรมราชูปถัมภ์ (เสนาบดี เสด็จฯ) พันตรี พระพิทักษ์โยธา (พิทักษ์-
 อธิปัตย์) หลวงเรืองวรารักษ์ (รศ. พรหมนารถ) หลวงบุษย์ศักดิ์ประ-
 ชาญาส (พันตรี พรหมนารถ) พันตรี หลวงรามฤทธิรงค์ (รามฤทธิรงค์-
 มหาวงศ์) และ พันตรี ชนก้าแห่งเสนาบดี (กัณฑ์ อินทรกำแหง)
 ตามที่ขอเปลี่ยนแปลง และแก้ไขตามพระราชบัญญัติข้อ-
 บัญญัติ พุทธศักราช ๒๕๖๔ แล้วว่า “ณราชสิมา” (เขียนเป็น-
 อักษรโรมัน *na Rajasima*) อันเป็นมงคลนาม เพื่อเป็น
 อักษรย่อแก่เจ้าพระยาพรหมราชสิมา (ทองอินทร์) ผู้เป็นข้าหลวง ซึ่ง
 ได้รับราชการประกอบคุณงามความดีแก่ นครราชสิมา และทั้งทา-
 ยาทาก็ได้รับราชการด้วยความจงรักภักดี เป็นคุณประโยชน์แก่ประ-
 เทศชาติสืบเนื่องกันมาในจังหวัดนี้เป็นเวลาหลายรัชกาล
 ขอให้นำมาสืบค้น “ณราชสิมา” จึงมีความเจริญรุ่งเรืองมีหนทาง
 อยู่ชั่วกาลปาวสาน

วิมล วัฒน

โสชนันท์ สิวาเซอร์เสนาบดี

วันที่ ๒๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header.

Handwritten text line, likely the beginning of a section or paragraph.

Handwritten text block, consisting of several lines of script.

Handwritten text block, continuing the script from the previous section.

Handwritten text line, possibly a sub-section or a specific note.

Handwritten text block, continuing the script.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text line, possibly a signature or a closing phrase.

สกุล ฌราชสีมา ชั้น ๓

สาย พระยาภักตสังครามเจ้าเมืองนางรอง ชั้น ๓

- ๑๐ บุตรพระยาภักตสังครามเจ้าเมืองนางรอง คือ
 - ๑. พระยาพรหมยกกระบัต (ยัง อชินันท์)
 - ๒. พระยาภักตศรีรัตนธเดมา (ทองด้ก กาญจนพิมาย)
- สาย พระยาสุริยเดช (ทศน์ รายนสุข) ชั้น ๓
- ๑๑ บุตรีชิตาพระยาสุริยเดช (ทศน์ รายนสุข) ซึ่งเกิดแต่คุณหญิง
แย้ม สุริยเดช คือ
 - ๑. พระราชโยธา (อมต รายนสุข)
 - ๒. พญ. ทับทิม เป็นท่านผู้หญิง - เจ้าพระยานครราชสีมา
(ทองอินท์ ฌราชสีมา)
 - ๓. พญ. ชุ่ม มารดาเจ้าจอมชั้นในรัชกาลที่ ๓
 - ๔. พญ. แจ่ม เป็นภริยาพระวิชัยวรพิศ (ยัง)
 - ๕. พระยาสุริยเดช (น้อย ฌราชสีมา)
- สาย เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ฌราชสีมา) ชั้น ๓
- ๑๒ บุตรเจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ฌราชสีมา) เกิดแต่
ท่านผู้หญิงทับทิม ชิตาพระยาสุริยเดช (ทศน์ รายนสุข) คือ

๑. ดูหมายเหตุท้ายเล่มหมายเลข ๔

๑. นายศัตยวิชัย หุ้มแพร (ทองคำ ฌราชดีมา) ดำมี ญ. น้อย
 ๒. ช. ทองแก้ว ฌราชดีมา
- บุตรธิดาเกิดแต่ท่านผู้หญิงบุญนาค ธิดาเจ้าพระยาธรรมาธิราช
(ปิ่น ดิ่งเหล็ก) และเกิดแต่ภริยาอื่น ๆ คือ
๓. พระยานครราชสีมา (เมฆ ฌราชดีมา)
 ๔. พระยาไชยวิชิตสิทธิศาตรา (ข้า ฌราชดีมา)
 ๕. พระภักคณัฐ
 ๖. พระพล
 ๗. พระนรินทร์บริรักษ์
 ๘. พระมหานรงค์ (พดาย มหานรงค์)

๑. ท่านชายน้อย เป็นธิดาท้าวเทพภักดี (ทองรอด)-พระยามหาเทพ (ทองปาน ปาณิกบุตร) ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๖ ครั้งแรกพระราชทานตราจุลจอมเกล้า พระยานครศรีธรรมราช (พร้อม ฌนคว) กับพระยานครราชสีมา (เมฆ ฌราชดีมา) ได้รับพระราชทานตราจุลจอมเกล้าวิเศษ ท.จ.ว. เรียงลำดับกัน รุ่งขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๑๗ พระยานครราชสีมา (เมฆ ฌราชดีมา) เป็นแม่ทัพไปปราบจันฮ้อที่จังหวัดหนองคาย

๓ เมื่อท่านยังเป็นพระพิเรนทรเทพ (ข้า ฌราชดีมา) ได้สร้างวัดที่ตำบลวรจักร คนทั้งหลายเรียกนามว่าวัดใหม่พระพิเรนทร์ บัจจุบันนี้วัดพระพิเรนทร์ยังคงอยู่และเจริญมากขึ้น ครั้นเมื่อท่านได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นเป็นผู้รักษากรุง (กรุงศรีอยุธยา) มีนามบรรดาศักดิ์ว่า พระยาไชยวิชิตสิทธิศาตรา ได้สร้างวัดในที่ใกล้บริเวณพระที่นั่งสุริยามรินทร์ ในพระราชวังหลวงกรุงศรีอยุธยา ซึ่งเวลานั้นกร้าง ชาวกรุงเก่าเรียกนามว่า วัดใหม่ไชยวิชิต บัจจุบันนี้ทั้งร้างเสียแล้ว

๙. ญ. โศภ ฌรราชด้ามา
๑๐. ญ. เตียม ภรยาหดวงอภย
๑๑. หดวงกดาง (เบ้า ฌรราชด้ามา) ด้ามี ญ. บุนนาค
๑๒. ญ. ชัน เป็นเจ้าจอมในรัชกาลที่ ๓
๑๓. พระยาสุรยเคษ (กง ฌรราชด้ามา)
๑๔. ญ. ทรพย เป็นเจ้าจอมในรัชกาลที่ ๓
๑๕. ญ. ดุ่น ฌรราชด้ามา
๑๖. พระศรีดิถีสังคราม (แย้ม ฌรราชด้ามา)
๑๗. พระบวรยกกกระบัตร (บัว ฌรราชด้ามา)
๑๘. ญ. แจ่ม เป็นเจ้าจอมในรัชกาลที่ ๓
๑๙. พระศรีดิถีสังคราม (ช้าง ฌรราชด้ามา)
๒๐. ญ. เป้วยม ภรยาพระพรหมบริภษ
๒๑. พระยาบรมราชบรรหาร (สมบุรณ ฌรราชด้ามา)
๒๒. ญ. นิม เป็นเจ้าจอมในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
๒๓. พระยาสุรยเคษ (โสฬศ อินทโสฬศ)
๒๔. ญ. ด้าอาง ภรยาพระพิพิษ (เด่น)
๒๕. ญ. คด้าย ภรยาพระพรหมภักดี
๒๖. พระนครภักดี (ด้ามฤทธิ ฌรราชด้ามา) เจ้าเมืองบุรีรัมย์

๒๗. ญ. อิ่ม ภริยาเจ้าเมืองนครนายก
๒๘. ญ. ทิม ภริยา ช. แก้ว
๒๙. ช. ทัง ผนราชดัดมา
๓๐. พระศรีดีทิดสังคราม (ถาวร ผนราชดัดมา)
๓๑. ช. ศรีจันทร์ ศิริพร ดามี่ ญ. น้อย
๓๒. ญ. เคย ผนราชดัดมา
๓๓. ช. ตี ผนราชดัดมา ดามี่ ญ. สำหรับ
๓๔. พระมหาดไทย (สิงห์ ผนราชดัดมา)
๓๕. ญ. เบี้ย ผนราชดัดมา
๓๖. ช. อ่อน ผนราชดัดมา
๓๗. ช. แดง ผนราชดัดมา
๓๘. พระธานี (ตัน ผนราชดัดมา)
๓๙. ญ. ดั่งวาด ผนราชดัดมา
๔๐. ญ. แจ่ง ภริยา ช. อีน
๔๑. ญ. เขียง ภริยาหตวงพด
๔๒. หตวงเทพภักดี (มั่ง ผนราชดัดมา)
๔๓. ช. แดง ผนราชดัดมา
๔๔. ญ. พุ่ม ภริยาหตวงเทพอาญา (จ๋)
๔๕. ช. ทองตุ๊ก ผนราชดัดมา

๔๖. ญ. พันธุ์ ภริยาหอดวงอภัย (สุน ฌบ้อมเพชร)

๔๗. ญ. พริง ฌราชดีมา

๔๘. ญ. อ่อง ภริยา ช. กระจ่าง

๔๙. ญ. นุ่ม ภริยาหอดวงพด (รุ่ง ไรจนวิภาค)

๕๐. พระภักต์นุชิต (ทศ อินทรกำแหง)

ตฤถ ฌราชดีมา ชั้น ๔

สาย พระยาภักดีสงครามเจ้าเมืองนางรอง ชั้น ๔

๑ มุตรธิดาพระยาพรหมยกกระบัตร์ (ยัง อชินันท์) เกิดแต่คุณหญิง (หองมา) พรหมยกกระบัตร์ คือ

๑. พระพรหมยกกระบัตร์ (ฉิม อชินันท์)

๒. หอดวงเทียมจ่าราษฎร์ (บุญคง อชินันท์)

๓. หอดวงชาญ (เลื้อ อชินันท์)

๔. ญ. แยม ภริยาหอดวงเทพภักดี (มิ่ง ฌราชดีมา)

๑ มุตรธิดาพระยาภักดีศรีชนธเดมา (ทองสุก กาญจนพิมาย) คือ

๑. ญ. คงจันทร์ กาญจนพิมาย

๒. พระพรหมเดมาดีดี (ห่วย กาญจนพิมาย)

สาย พระยาสุริยเดช (ทศน์ รายนสุข) ชั้น ๔

๑ มุตรพระราชโยธา (ถมุด รายนสุข) คือ

๑. พระศรีสวัสดิ์ทิฐิ

๑๑ บุครท่านผู้หญิงทมิฬ — เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ฌ
ราชสีมา) คือ

๑. นายศัตยวิชัย หุ้มแพร (ทองคำ ฌราชสีมา)
๒. ร. ทองแก้ว ฌราชสีมา

๑๒ บุครธิดานางแฉ่ม วิษัยวรพค คือ

๑. พระพิชัยบรพค พระเมือง (ฉิม)
๒. พระภักดีศรีรัตนเดมา พระพิมาย (จุ้ย)
๓. พระอินทรมณเฑียร พระวัง (คง)
๔. ญ. ขดิม ภริยาพระด้มา
๕. พระอินทรมณเฑียร พระวัง (อ้อม)

๑๓ ธิดาพระยาสุริยเดช (น้อย ฌราชสีมา) คือ

๑. ญ. ช้อง ภริยาพระชัยวิจารณ์ดรรพกิจ (จุ้ย)
๒. ญ. ช้น ภริยาหอดวงประชา (ฉัตร)

สาบ เจ้าพระยานครราชสีมา (ทองอินท์ ฌราชสีมา) ชั้น ๔

๑๔ บุครธิดานายศัตยวิชัย หุ้มแพร (ทองคำ ฌราชสีมา) คือ

๑. เจ้าจอมมารคางังวาด ท.จ. ในรัชกาลที่ ๔
๒. เจ้าจอมมารคาร่ม ท.จ. ในรัชกาลที่ ๔
๓. ญ. ชาว ภริยาหอดวงพรหมอรานุรักษ์ (เจ้ากรม)
๔. ร. ไต่ทอง ฌราชสีมา

๑ บุครธิดาพระยานครราชสีมา (เมฆ นครราชสีมา) คือ

๑. ญ. นิด ภริยาพระสุนทรธรรมา (ครำ)
๒. ญ. แจ้ เป็นคุณหญิง — พระยานครราชสีมา (ภาค สิงหนัด)
๓. พระศรีวิสุทธิสงคราม (นิม นครราชสีมา)
๔. เจ้าจอมมารดาช้อย ในพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว

๑ บุครธิดาพระมหานรงค์ (พดาย มหานรงค์) คือ

๑. ช. ภู มหานรงค์
๒. ช. ชุนทอง มหานรงค์
๓. ญ. หอม มหานรงค์
๔. ญ. เงิน มารดาพระดำแดงฤทธิรงค์ (ปาน)
๕. พระภักดีศรีวิชัย^๒ พระประ โคนชัย (ทองคำ มหานรงค์)
๖. หดวงอภยภักดี (ทองคำ มหานรงค์)

๑ พระยานครราชสีมา (ภาค สิงหนัด) เป็นเจ้าเมืองนครราชสีมา เมื่อเริ่มตั้งกองทหารขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๔๑ ได้รับพระราชทานยศเป็นพลตรี

๒ รัชกาลที่ ๔ พระราชทานสัญญาบัตรศักราช ๑๒๒๘ (พ.ศ. ๒๔๑๐) ลงพระบรมนามาภิไธยอักษรโรมัน โปรดให้เป็นสำเร็จราชการเมืองประ โคนชัย สัญญาบัตรนั้นใช้กระดาษข่อย ดังรูปที่พิมพ์แทรกไว้แล้ว

ที่เกิดแต่ ญ. อนงค์ สตรีชาวพนมเปญ คือ

๗. หดองทิพย์ (มาก มหานคร)

๘. หดองทรงอักษร (มี มหานคร)

๑๐ บุตรีคา ญ. เขียม นราชธำมา ภริยาหดองภักดิ์ คือ

๑. หดองศรี (เล็ก) สามี ญ. นกแก้ว

๒. พระพิพิธ (เด่น) สามี ญ. ลำยอง

๓. ญ. ลำดวน ภริยา ข. ปดม

๑๑ บุตรีคาพระยาสุริยเดช (คง นราชธำมา) คือ

๑. ข. แยม นราชธำมา สามี ญ. หงษ์

๒. หดองปราบวิบุ (ขาว นราชธำมา) สามี ญ. มณี

๓. ข. ไหมศ นราชธำมา สามี ญ. พุ่ม

๔. ข. ทัพ นราชธำมา สามี ญ. เขียม

๕. ญ. แฉง ภริยาหดองมณี (โต)

๖. ญ. บั้น ภริยา ข. พดอย

๗. ญ. ไย ภริยา ข. เศษ ดิงเด่น

๘. ข. เป๊ะ นราชธำมา สามี ญ. แหว

๑๒ บุตรีคาพระศรีดิถีสงคราม (ข้าง นราชธำมา) เกิดแต่ ญ.

ทองพูน ศรีดิถีสงคราม คือ

๑. พระยาสุริยเดช (เนียม ผนวชธำมา)
 ๒. ข. นิน นิตานนท์
 ๓. ญ. แยม ผนวชธำมา ภริยาขุนแสงณรงค์ (บุญคง)
- ๑๐ บุตรีตาพระยาบรมราชบรรหาร (ดัมบุญ ผนวชธำมา) เกิดแต่คุณหญิงทองพูนบรมราชบรรหาร คือ
๑. พระศรีวิสุทธิสงคราม (ทัง ผนวชธำมา)
 ๒. ข. มุณฑาก ผนวชธำมา ดำมี ญ. ดุคนธ์
 ๓. หลวงธานีพิชัย (อิน เขียวขงชัย)
 ๔. ข. แก่นจันทร์ ผนวชธำมา ดำมี ญ. เนศวร์
 ๕. ญ. มติ ผนวชธำมา ภริยา ข. เกื้อน กาญจนพิมาย
- ๑๑ บุตรีตาพระยาสุริยเดช (ไฉพงศ์ อินทไฉพงศ์) เกิดแต่คุณหญิงมุณฑาก สุริยเดช คือ
๑. ญ. อิม เป็นคุณหญิงพระยาสุริยเดช (เนียม ผนวชธำมา)
 ๒. ญ. เกศ เป็นคุณหญิงพระยาประจักษ์พริบชาติ (เหม สิงห์เสน)
 ๓. ญ. แจ่ม ภริยาพระภักดีสุวรรณ (ทองคำ กฤษณสุวรรณ)
 ๔. ข. ทองดี อินทไฉพงศ์ ดำมี ญ. นกเขียง
 ๕. ญ. ทองอยู่ ภริยา ข. พันธุ์

- ๑๑ บุตรีธิดาพระนครศรีภักดี (สัมฤทธิ์ ธรรมธามา) เจ้าเมืองบุรีรัมย์ คือ
๑. ญ. ปดุม ภริยา ช. ทองขลุ
 ๒. ช. กวาง ธรรมธามา
- ๑๒ ธิดา ญ. ทับ ธรรมธามา (บ. ดำแดง อ. นางรอง) คือ
๑. ญ. ชัง ภริยา ช. น้อย
 ๒. ญ. ทองมี ภริยาหลวงธานีพิชัย (อิน เจริญชัย)
 ๓. ญ. ทองเย็น ภริยาพระพิศาดสังฆเขตต์ (แดง ลูกนครินทร์)
- ๑๓ บุตรพระศรีสัตยสังคราม (ถาวร ธรรมธามา) เกิดแก่ ญ. สมบุญ
ศรีสัตยสังคราม คือ
๑. ช. ไสรวง ธรรมธามา
 ๒. หลวงภักดีไฉน (พิศ ธรรมธามา)
 ๓. ขุนวิจิตร (เวศม์ ธรรมธามา)
 ๔. ช. พู ธรรมธามา
- ๑๔ บุตรีธิดา ช. ศรีจันทร์ ศิริพร (บ. ท่าตาชวด อ. ไชยชัย) คือ
๑. ช. อ่อน ศิริพร ต่อม ญ. แดง
 ๒. ช. เกิด ศิริพร

๑ เมื่อแรกตั้งกองทหารขึ้นใน พ.ศ. ๒๔๔๑ ได้รับพระราชทานยศเป็นร้อยโท

๓. ร. สวัสดิ์ ศิริพร ดำรง ญ. บัว
 ๔. ญ. เประ ศิริพร ภริยา ร. เปี้ย
- ๑๐ จิตา ร. ตั้ นราชดัมมา คือ
๑. ญ. หุ่น ภริยา ร. ปาน
 ๒. ญ. แก้ว นราชดัมมา
- ๑๑ บุครจิตาพระมหาดไทย (สิงห์ นราชดัมมา) เกิดแต่ ญ. กัดิน
มหาดไทย คือ
๑. ร. นาก นราชดัมมา
 ๒. ญ. ชัง ภริยา ร. สว่าง
 ๓. ญ. ทอง ภริยาขุนศรีเตาแก้ว
 ๔. ร. บุญส่ง นราชดัมมา ดำรง ญ. ทิม
- ๑๒ จิตา ร. อ่อน นราชดัมมา คือ
๑. ญ. อิ่ม ภริยาขุนกรโกมารกิจโกศล (ทุย)
- ๑๓ บุครจิตาพระธานี (ต้น นราชดัมมา) คือ
๑. ร. นาก นราชดัมมา
 ๒. ญ. จัน ภริยาพันธ์ไฉฤทธิ์
 ๓. ญ. ช่อน นราชดัมมา
 ๔. ญ. พุ่ม ภริยาหลวงนิติการประสิทธิ์ (นวน เหมนิธิ)
 ๕. ญ. สมนบุญ ภริยา ร.ธ. หลวงพรพุกดรงค์ศักดิ์

๒. ญ. เอม เป็นคุณหญิงพระยาธรมบุรี
๓. ข. ขาม ณ บ่อมเพ็ชร สามี ญ. แห้วม
- ๑๑ บุตรีชิตา ญ. พริ้ง คชวงศ์ คือ
๑. ข. โป๊ะ คชวงศ์ (ข. บักรงไชย)
 ๒. ญ. ตะ คชวงศ์
- ๑๒ บุตรี ญ. อ่อง นราขัตติมา คือ
๑. ขุนสวัสดิวิบูลกิจ (เปลี่ยน) สามี ญ. สมบุญ
- ๑๓ บุตรีชิตา ญ. พุ่ม ภริยาหลวงพล (วัง โรงงานนิภาศ) คือ
๑. หม่อมสุวรรณ ในกรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม
 ๒. หม่อมตาด ในกรมหลวงสรรพศาสตร์ศุภกิจ
 ๓. พระยาบรรหารทันตกิจ (ดำโย โรงงานนิภาศ)
- ๑๔ บุตรีชิตาพระภักดีนุชิต (ทศ อินทรกำแหง) เกิดแต่ ญ. ไข่ ภักดี
นุชิต คือ
๑. ขุนวิเศษบุรการ (เบ้า อินทรกำแหง)
 ๒. ข. เชย อินทรกำแหง
 ๓. ญ. ไฉ่ ภริยาหลวงอภัยภักดี (อิน อินทรกำแหง)
 ๔. ข. ชุ่ม อินทนูชิต สามี ญ. ทับ อินทไฉศ
 ๕. ญ. เขี่ยม อินทรกำแหง

สกุล นราชาติมา ชั้น ๕

สายพระยาภักตสังครามเจ้าเมืองนางรอง ชั้น ๕

๑ บุตรีคาพระพรหมยกกระบัตร์ (ฉิม อรินันท์) เกิดแต่ ญ. มิ่ง
พรหมยกกระบัตร์ คือ

๑. ร. ทัง ดำมี ญ. อิม
๒. ร. เนตร ดำมี ญ. หอยดัง
๓. ญ. หมาใหญ่ ภริยา ร. พวง
เกิดแต่ ญ. คา คือ
๔. ร. ทองอิน
๕. ร. พิน
๖. ญ. ดงเมือง
๗. ญ. ดัง
๘. ญ. เม้า

๙. ร. ชม

๑๐. ร. บุญ

๑๑. ร. ทองพูน

เกิดแต่ ญ. ศสัย คือ

๑๒. ญ. จัน ภริยา ร. คำ อัครเสนา

เกิดแต่ ญ. คา คือ

๑๓. ญ. จีบ

เกิดแต่ ญ. เงิน คือ

๑๔. หตวงพรหมภักดี (เซียง อชินันท์)

๑๕. ข. จันท์

เกิดแต่ ญ. น้อย คือ

๑๖. ข. บุญชู

๑๗. บุตรีคาหตวงเทยมจำรัสจักร (บุญคง อชินันท์) เกิดแต่ ญ. แยม
เทยมจำรัสจักร คือ

๑. ญ. นิด ภริยาพระวิเศษ (กฤต ชุกฤต)

๒. ญ. นวด ภริยาหตวงข้าง (ข้าง)

๓. ข. บุญจัน ตำน ญ. ผง

เกิดแต่ ญ. นกเทศ คือ

๔. ข. ตัมฤทธิ์ อชินันท์ มหาคเด็กเวรเศรษฐ ตำน ญ. ขำ

๕. ญ. ตัด ภริยาพระภักดีสุวรรณ (ทองคำ กฤษณสุวรรณ)

๖. ข. พักตร์ อชินันท์

๑. เมื่อเริ่มตั้งกองทหารที่นครราชสีมาพระภักดีสุวรรณได้รับพระราชทานยศ
เป็นร้อยโท

๑๑ บุตรีตาพระพรหมเดชาดัดดี (หว่าย กาญจนพิมาย) เกิดแต่ ญ.
จัน พรหมเดชาดัดดี คือ

๑. หดวงนรามรรฐก (เกษ กาญจนพิมาย)
๒. พระพรหมยกกระบัตร (เจ้ม กาญจนพิมาย)
๓. พระพรหมเดชาดัดดี (ชำ พรหมนารท)
๔. ญ. ตฤทธิ ภริยาพระราชสมบัตี พระคลัง (เขี่ยน)

สายพระยาสุริยเดช (ทัศน์ รายนสุช) ชั้น ๕

๑๒ บุตรพระศรีสวัสดิ์ เกิดแต่ ญ. เทศ ศรีสวัสดิ์ คือ

๑. ข. ก้อนทอง รายนสุช สามี ญ. ทวย
๒. หดวงอินทร์ (อ้อม รายนสุช) สามี ญ. สัมบุญ
๓. พระเดมา (เห็ดอ้อม รายนสุช) สามี ญ. กรุง
๔. ร.ท. ขุนภาชนะบรรจง (จาม รายนสุช) สามี ญ. หล้า

๑๓ บุตรีตาพระพิชัยบรรพต (นิม) หาดนางแจ่ม วิชัยบรรพต คือ

๑. ญ. แจ่ม ภริยาพระพรหมยกกระบัตร (เจ้ม กาญจนพิมาย)
๒. ญ. จัน ภริยาพระวิชัยบรรพต (เบ๊ะ)
๓. ญ. ชำ ภริยาพระเดมยันตรา (สัมบุญ) ซึ่งเป็นพี่ชาย
บิดาของ พ.อ. พระศรีวิชัยบริบูรณ์ (เหมือน อินทรกำแหง)

๔. ข. เศษ ตាំม ญ. ต้ว่าง
๕. หตวงค่างใจ (ฤทธิ)
๖. ญ. กัดน ภริยา ข. ตี้ไผ่
- ๑๐ บุครธิดาพระภักด์ศรีขันธเดมา (จ้อย) หลานนางแจ่ม วิษัยวรพค คือ
๑. ญ. นกเทค ภริยาหตวงเทียมจ่าราชฎร์ (บุญคง อธินันท์)
๒. ญ. นกเชียง ภริยาพระเดมา (ผิง)
๓. พระสุนทรอักษรา (ครำ) ตាំม ญ. นิด ธิดาพระยานครราชเดมา (เมฆ ญราชเดมา)
๔. ญ. หนูหึ่ง ภริยาพระเด่นหามนคร (รุ่ง เมษะรุจิ)
๕. ญ. นกไนร์ ภริยาหตวงศรีภักด์
๖. ญ. ขำ ภริยาหตวงวัง (อิม)
- ๑๑ บุครธิดาพระอินทรมณเฑียรบาด (คง) หลานนางแจ่ม วิษัยวรพค คือ
๑. ญ. พุ่ม ภริยาหตวงชาญ (นาก)
๒. ญ. นวน ภริยาหตวงพรหมภักด์ (เซียง อธินันท์)
๓. ข. นิน
- ๑๒ บุครธิดา ญ. ขติบ—พระเดมา หลานนางแจ่ม วิษัยวรพค คือ
๑. ญ. นิด ภริยาพระพิพิธดำดี พระนา (เหม)

๒. ญ. ม้วน

๓. ข. ปดุม

๑๐ บุตรีตาพระอินทรมณเฑียรบาล พระวัง (อิม) หาดนางแจ่ม
วิชัยวพต เกิดแต่ ญ. เวื่อนใหญ่ อินทรมณเฑียรบาล (พี) คือ

๑. ญ. หนูทับ ภริยา ข. แยม

๒. ญ. สายบัว ภริยาพระประเวศบุรีรมย์ (บัว)

๓. ข. ช่อม ต่าม ญ. บัว

เกิดแต่ ญ. เวื่อนเล็ก (น้อง) คือ

๔. ขุนจิตรวิจารณ์ (เดื่อ ราชวิจารณ์) ต่าม ญ. พุ่ม

๕. ญ. นาก ภริยา ข. รุ่ง

เกิดแต่ ญ. เสงี่ยม คือ

๖. หดวงชำนาญอักษร (โช อภินันท์) ต่าม ญ. ชื่น

เกิดแต่ ญ. นกเทศ คือ

๗. หดวงอินท์สังหาร (แดง) ต่าม ญ. สายบัว

๘. ญ. ขำ ภริยา ข. สัมฤทธิ์ อภินันท์ ผนวชต่อมา

๙. ญ. กรอง ภริยาหดวงราชกิจรักษา (เปด่ง)

๑๑ บุตรีตา ญ. ช่อม ขัยวิจารณ์สุวรรณพิง หาดนพระยาสุริยเดช
(น้อย ผนวชต่อมา) น้องชายนางแจ่ม วิชัยวพต คือ

๑. ช. ทองอิน เติมด้มา (ปู่ของ พ.ท. ชุนเฉลิมโยธากร
 ประทีป เติมโยธากร คาของ พ.ต. หดวงรามฤทธิรงค์ ราม
 ม.ร. ณราชด้มา)

๒. ญ. สายบัว เติมด้มา (มารดาทางหวัด เทพด้มบัค
 ประภาคนันท์ คังหัดกฐานอยุ่ขอนแก่น) ภริยา ช. บุญ

๓. ช. เป้ะ เติมด้มา

๑ บุคริคิคา ญ. ชัน—หัดวงประชา หัดานพระยาสุริยเคศ (นัย
 ณราชด้มา) น้อยชายนางแจ่ม วิชัยวรพค คือ

๑. หมันเห็ดกวัคิน (เห็ดก วัคินัย) นายค่านจอหอ นคร
 ราชด้มา เป็นปู่ ร.อ. หัดวงดำเริงณรงค์ (ทองค้ำ วัคินัย) คัง
 หัดกฐานอยุ่นครเชียงใหม่

๒. ญ. พด้ม ภริยาพระบรมเทาทุคชราชฐร์ (เหม)

๓. ญ. ม่วง มารดา พ.อ. พระพิทักษ์ทุคภักคินท์ (ทอง
 สุวรรณเหม) ภริยา ช. ทองค้ำ สุวรรณเหม

๔. ญ. ปรางค ภริยาชุนการเวก (แด้ง)

๕. ญ. หรัน ภริยา ช. สวัดค

เจ้าพนักงาน
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงสรรพสาตรศุภกิจ

๑. หาดวงอภัย ภัคดี (อน ฌราชดีมา)
๒. หาดวงนครนันทกิจ (ชูต อินทรกำแหง)
๓. ช. แฉง ฌราชดีมา

๑๐ พระราชโอรสธิดาประสูติแต่เจ้าจอมมารคชชัย ในพระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว คือ

๑. พระเจ้าราชวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิง (ต้นพระชนม์ก่อนมีพระนาม)
๒. พระเจ้าราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นจรัดพรปฏิภาณ (ต้นตฤต จรูญโรจน์ ฌอยุธยา)
๓. พระเจ้าราชวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าหญิง (ต้นพระชนม์ก่อนมีพระนาม)

๑๑ บุตรีธิดา ช. ภู มหานครังค์ หาดานพระมหานครังค์ (พดาย มหานครังค์) คือ

๑. ช. บุญถึง มหานครังค์ ตามี ญ. แจง
๒. ญ. เปรม มหานครังค์
๓. พระราชการ (ดรัย มหานครังค์)

๑ พ.ศ. ๒๔๓๔ ได้รับพระราชทานตราดุษฎีอนุโลมเกล้า ค.อ.จ. สืบสกุล พระยานครราชสีมา (เมฆ ฌราชสีมา) ผู้เป็นบิดาซึ่งถึงแก่กรรม ต่อมาใน พ.ศ. ๒๔๔๑ เริ่มตั้งกองทหารที่นครราชสีมา ได้รับพระราชทานยศเป็นร้อยตรี

๑ บุคร ช. ชุนทอง มหานคร หาดนพระมหานคร (พลาย
มหานคร) คือ

๑. ชุนไชยนคร (นิม มหานคร)
๒. หาดเมือง (อิม มหานคร)
๓. หาดรักษาด (คง มหานคร)

๑ บุครชิตา ญ. หอม ไกรนคร หาดนพระมหานคร (พลาย
มหานคร) คือ

๑. ญ. จันท ภริยา ช. ชม
๒. ชุนหาญ (อ้วน) ดำ ญ. แจง
๓. ญ. มาก ภริยา ช. หวาย

๑ บุครชิตาพระภักดีศรีสุริยเดช พระประโคนชัย (ทองคำ มหานคร)
หาดนพระมหานคร (พลาย มหานคร) เกิดแต่นางปลั่ง ภักดี
ศรีสุริยเดช (เขี้ยวตฤณ) คือ

๑. ช. ตอน ธาราชดำ ดำ ญ. นกแก้ว เติมดำ
๒. พ.ค. หาดตฤณระบอบ (ทัน ธาราชดำ)
๓. ญ. บุญมา ภริยาชุนนิกติษฐุชมาคร (พันธ์ ดำตรา)
เกิดแต่ภริยาอื่น คือ

๔. ญ. แห้วม ภริยาขุนวิเศษภักดี (คง)
 ๕. ขุนตราบานิชฐ์ (อู่ นนราชด้อมา)
 ๖. หดองไพร์พินาศ (ปก นนราชด้อมา)
- ๑๐ บุครชิตาพระพิพิธ (เคน) หตาน ญ. เอี่ยม—หดองอภัย คือ
๑. ญ. บั๊ย ภริยาพนัชนิฤทช
 ๒. ช. พงศ์
 ๓. ช. พันธ์ ส่าม ญ. ทองออย
- ๑๑ บุครชิตา ช. แยม นนราชด้อมา หตานพระยาสุริยเดช (คง นนราชด้อมา) คือ
๑. ช. ออย นนราชด้อมา ส่าม ญ. ตะ
 ๒. ช. หว่าง นนราชด้อมา ส่าม ญ. ฉ่า
 ๓. ญ. ศด้าย ภริยาขุนตรี (โต)
 ๔. ญ. แแดง ภริยา ช. หรีด
- ๑๒ ชิตาหดองปราบวิบุ (ชาว นนราชด้อมา) หตานพระยาสุริยเดช (คง นนราชด้อมา) คือ
๑. ญ. แจ่ม นนราชด้อมา (ยายของหดองไพร์จิตร ม.ถ. ไพร์จิตร สุกทัศน์)
 ๒. ญ. สัมฤทช นนราชด้อมา
 ๓. ญ. พันธ์ นนราชด้อมา

๑ บุครธิดา ข. โหมต ผนวชธิดา หาดานพระยาสุริยเดช (คง
ผนวชธิดา) คือ

๑. ญ. สีน ผนวชธิดา
๒. ญ. ทับ ภริยา ม.ร.ว. มุ่ย คเนจร ผนวชธิดา
๓. ญ. ตับ ,, ข. เป็ดย่น
๔. ข. สิบ ผนวชธิดา
๕. ญ. เพ็ญ ผนวชธิดา

๑ บุครธิดา ข. ทัพ ผนวชธิดา หาดานพระยาสุริยเดช (คง
ผนวชธิดา) คือ

๑. ข. เดย ผนวชธิดา ดำมี ญ. แสง
๒. หม่อมเชอ ในกรมหมื่นจรัสพรปฏิภาณ

๑ บุคร ญ. แสง — หาดวงมณี หาดานพระยาสุริยเดช (คง ผนวชธิดา)
คือ

๑. ขุนกรรโกมารภักโกศล (ทวย) ดำมี ญ. ทองตุ๊ก
๒. ข. ทองพูน ดำมี ญ. เทียน

๑ ธิดา ญ. ไย สิงห์เด่น หาดานพระยาสุริยเดช (คง ผนวชธิดา) คือ

๑. ญ. แสง ภริยาหาดวงพด ฯ (สิงห์ทอง อินทะกนก)
๒. คุณหญิงคุ่ม — พระยาประเสริฐสุนทราศัย (กระจำ
สิงห์เด่น)

๑ บุตร ช เป๊าะ ฌราชัดมา หาดานพระยาสุริยเดช (คง ฌราชัดมา)
คือ

๑. ขุนศรีไตรภพ (ตุง ฌราชัดมา) ตามี่ ญ. แจ่ม

๑ บุตรีดาพระยาสุริยเดช (เนียม ฌราชัดมา) หาดานพระศรีดิถี
สงคราม ผู้ช่วย (ข้าง ฌราชัดมา) คือ

๑. ญ. นกแก้ว ภริยาพระศรีดิถีสงคราม (ชั้น กาญจนพิมาย)

๒. ขุนบริหารชนบท (คำ ฌราชัดมา)

๓. ญ. เขี้ยว ภริยา ช. ก้อนทอง

๔. ญ. ทพย ฌราชัดมา ภริยาพระณรงค์วิจิตร (เดือน
ฉนกร)

๕. ญ. เป๊าะ ภริยาหอดวงประชาเสถ์ (แดง กาญจนพิมาย)

๖. พระยากำแหงสงคราม (จัน ฌราชัดมา)

๗. ญ. ปุ้ย ภริยา พ.ต. หอดวงศรีกิจพิศาล

๘. ช. โป๊าะ ฌราชัดมา ตามี่ ญ. จิว

๙. ญ. พดด้ ฌราชัดมา

๑๐. ช. ไชน ฌราชัดมา

๑๑. ญ. ศดด้ ภริยา ช. บุญยัง

๑๒. ญ. สายบัว ภริยาขุนวิเศษโยธา (สิงห์ทอง พตวิเศษ)

• มีประวัติสังเขปถัดจากลำดับสกุล

๑๓. ญ. ชำ ฅรราชด้มา
๑๔. ร.อ. ชุนบ้จนักพินาศ (ท้ย เนียมตุริยะ)
๑๕. ญ. ทองใบ ภริยา พ.ศ. ปลั่ง
๑๖. หลวงตุริยะภักดี ดำมี ญ. บัว
๑๗. ญ. ชัย ภริยา ช. บุญมี
๑๘. ญ. เป้า ภริยาชุนอจณรงค้ (เนนย)
๑๙. ญ. ชิต ภริยา ช. สดัดดี
๒๐. ญ. ดำห่วย ฅรราชด้มา
- ๑ บุคกรชิตา ช. นิน ฅรราชด้มา (อ. บักธงชัย) หลานพระค้วัติทธิ
สงคราม (ร้าง ฅรราชด้มา) ค้
๑. ญ. ตุ๊กชืน ภริยาหลวงคดง (สิน สินชวงคานนท์)
๒. ช. หมวก นิตนานนท์ ดำมี ญ. พันธิ
- ๑ บุคกร ญ. แยม แผลงณรงค้ หลานพระค้วัติทธิสงคราม (ร้าง
ฅรราชด้มา) ค้
๑. ช. ชิม สู้ฉฉฉประ
๒. พระตำราราชภิก (ทองดี สู้ฉฉฉประ)
- ๑ ชิตาพระค้วัติทธิสงคราม (ทง ฅรราชด้มา) หลานพระยาบรม
ราชบรรหาร (ดัมบูรณ ฅรราชด้มา) ค้

๑ เป็นมารดา ร.อ. หลวงอุดมฤทธาฐ (นาก สินชวงคานนท์)

๒ เป็นบิดา ร.อ. หลวงพลหาญหัวศึก (ศข นิตนานนท์)

๑. ญ. กรอง ภริยา ช. ดงเมือง
 ๒. ญ. กรัก ภริยาขุนเดนาภิรมย์ (ตัมฤกษ์ กาญจนพิมาย)
 ๓. ญ. บุหรง ภริยาหลวงเรืองนราวักษ์ (รศ. พรหมนารถ ฌราชดัดมา)
 ๔. ญ. วิเชียร ภริยา ร.อ. ขุนยรรยงปฏิยุทธ์ (แดง)
- ๑๐ บุตรีบิดา ช. บุนนาค ฌราชดัดมา หลานพระยาบรมราชบรรหาร (ดัมบุรณ ฌราชดัดมา) คือ
๑. ช. คดี ฌราชดัดมา ดาม ญ. แดง
 ๒. ญ. ดำควน ภริยา ช. ชัง
- ๑๑ บุตรีบิดาหลวงธานีพิชัย (อิน เจริญไชย) หลานพระยาบรมราชบรรหาร (ดัมบุรณ ฌราชดัดมา) คือ
๑. ช. แค้ม เจริญไชย ดาม ญ. แอ็บ
 ๒. ญ. นิ่ม ฌราชดัดมา
- ๑๒ บุตรีบิดา ช. แก่นจันทร์ ฌราชดัดมา หลานพระยาบรมราชบรรหาร (ดัมบุรณ ฌราชดัดมา) คือ
๑. ขุนอภัยรพีนิง (ผัน ฌราชดัดมา) ดาม ญ. ลูกจันทร์
 ๒. ร.ท. ผิน ฌราชดัดมา ดาม ญ. ดาวเรือง
 ๓. ญ. อั้ง ภริยาขุนยงสุริยามาศย์
 ๔. ญ. เป็ดยน ภริยา ร.อ. หลวงราชเคธา (เฉื่อย เป็ดยกานนท์)
 ๕. ญ. ตมุด ภริยา ช. เฉย

๑๐ บุคกรชิตาคณหึงงเคต ประชาษัฒบรโฆมาต หตานพระยาสุรียเตช
(โศฬศ อีณฑโศฬศ) คื่อ

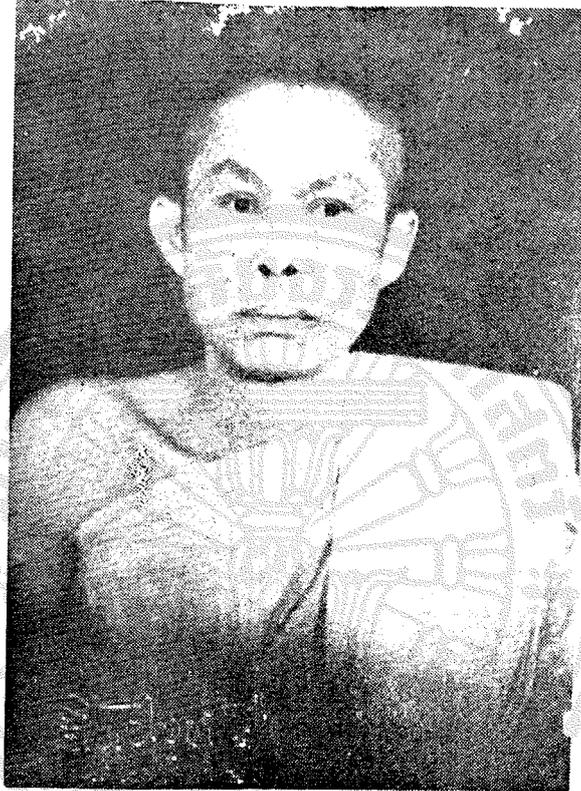
๑. คณหึงงหงส์ สึงหเด้น ค.จ. — พต. ค. พระยาสิงหเด้น
(ศอาก สึงหเด้น)
๒. พระเหมตมาหาร (เพิ่ม สึงหเด้น) ส่ามึ ญ. พร้อม สึงหเด้น
๓. พระสยามนนทเขตร (อ้น สึงหเด้น) ส่ามึ ญ. แพร สึงหเด้น
๔. ญ. วน สึงหเด้น

๑๑ ชิตา ญ. แจ้ง ภักคี่สุวรรม หตานพระยาสุรียเตช (โศฬศ
อีณฑโศฬศ) คื่อ

๑. ญ. ต่วน กฤษณสุวรรม ภรียาหตวงปราบรึปุ (เป็ร็อง)
๒. ญ. ชัน กฤษณสุวรรม ภรียาหตวงศุภคี่ตป (ม.ร.ว. ฌอ้น)

๑๒ บุคกรชิตา ช. ทองคี่ อีณฑโศฬศ ฌราชดี่มา หตานพระยาสุรียเตช
(โศฬศ อีณฑโศฬศ) คื่อ

๑. ช. ทองคี่ อีณฑโศฬศ ฌราชดี่มา ส่ามึ ญ. เ็น
เนาประเดวีสุ
๒. ญ. ทับ ภรียา ช. ชุม อีณฑชิต
๓. พระยาการุฬพัยพิทศ (คี่ อีณฑโศฬศ ฌราชดี่มา)
๔. ญ. ศอาก ภรียา พ อ พระเริงรุกบัจจามิตร (ทอง รักคี่งบ)
๕. คณหึงงเปดี่ชน — พ.อ. พระยาฤทธิรงค์ร์ณเดท (ทองค้ำ
ไทยไชโย)

พระครูศรีสัตยาภรณ์ สีลาภรณ์ อุปัชฌายะวัดท่าลาดขาว
(ร.อ. หลวงศรีศัตรสมบุรณ์ ทองสุข ศิริพร ฌราชสีมา)

นักหอสม

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

อัครราชบัณฑิต (ดิศ อินทโสฬส นครราชสีมา)
ออกอุปสมบทตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีนามว่ารัตนโชโต ภิษุ
ปัจจุบันจำพรรษาอยู่ที่วัดทุ่งสว่าง นครราชสีมา อำนวยการสร้างโบสถ์
ของวัดนั้นอยู่อย่างขมกั้ขมกั้.

- ๑๐ จิตา ญ. ทองอยู่ หาดานพระยาสุริยเดช (โตพงศ์ อินทโตพงศ์) คือ
๑. ญ. เป็ถียน ภริยาขุนรักษ์บุรการ (เป่า อินทรกำแหง)
- ๑๑ บุตรีจิตา ญ. ปดุม หาดานพระนครภักดี (ด้มฤทธิ ฌราชด้มา) คือ
๑. ญ. เบ็ง ภริยา ขุนด้ภักทรผลการี (คง ฌราชด้มา)
 ๒. ญ. แดง ภริยา ช. ขอด
 ๓. ญ. ส้มเมือง ภริยาขุนชาญณรงค์ (ทศ ฌราชด้มา)
 ๔. ญ. ทองมี ภริยาหลวงนครนันทกิจ (อู่ด อินทรกำแหง)
 ๕. ญ. พันธุ์ ภริยาขุนปฏิบัติราชประดงค์
 ๖. พ.อ. พระศรีวิชัยบริบูรณ (เหมือน อินทรกำแหง) ดำมี
ญ. อม
- ๑๒ จิตา ญ. ชัง หาดาน ญ. ทับ ฌราชด้มา (บ. ส้มแดง อ. นางรอง)
คือ
๑. ญ. สายบัว ภริยา พระวิชัยวงศ์ (เอ จรรย์ยานนท์)
 ๒. ญ. พันธุ์
- ๑๓ จิตา ช. พุ ฌราชด้มา หาดานพระศรีวิทธิสังคราม (ถาวร ฌราชด้มา) คือ
๑. ญ. คุ่มทอง ภริยา ช. เจริญ ดิงเหล่น
 ๒. ญ. คด้บ ฌราชด้มา